

Labyrint: Krajina vnitřního blouzení
Labyrinth: Wandering Within

Labyrint: krajina vnitřního bloudění

Labyrinth: Wandering Within

(cz)

Lidská psychika je pozoruhodně křehká v momentech, kdy se ocitne mimo svou komfortní zónu. Člověk se může považovat za liberálního, otevřeného a tolerantního, a přesto jej v nečekané situaci může přemoci iracionální pocit zneklidnění. Stačí k tomu málo - ocitnout se v prostředí, kterému nerozumíme, uprostřed tradic, které jsou nám vzdálené, nebo v davu lidí, kteří vyznávají jiné hodnoty či náboženství. Tento strach často nepramení z reálného fyzického ohrožení, ale z pouhé nejistoty z nové situace. Naše mysl má tendenci vnímat „jinakost“ jako potenciální riziko, pokud postrádá kontext. Tento proces je bohužel často rychlejší než naše racionální zásady, a tak i člověk s pevným morálním kompasem může pocítit úzkost, která přímo odporuje jeho vědomému přesvědčení. Tento vnitřní konflikt odhaluje hluboký společenský problém, kterým je uzavřenost do sociálních a kulturních bublin. Pokud se pohybujeme v homogenním prostředí - ať už jde o komunitu ateistickou,

(en)

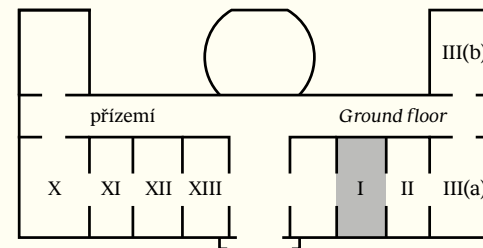
The human psyche is remarkably fragile when it finds itself outside its comfort zone. A person may consider themselves liberal, open-minded and tolerant, yet in an unexpected situation, they may be overcome by an irrational feeling of unease. It doesn't take much - just finding oneself in an unfamiliar environment, surrounded by traditions that are foreign to us or in a crowd of people who profess different values or religions. This fear often stems not from a real physical threat, but from mere uncertainty about a new situation. Our minds tend to perceive "otherness" as a potential risk when it lacks context. Unfortunately, this process often occurs more swiftly than our rational principles can respond, so even a person with a strong moral compass may feel anxiety that directly contradicts their conscious beliefs. This internal conflict reveals a profound social problem: the confinement to social and cultural bubbles. When we move in a homogeneous environment - whether it is an atheist community, a Christian

křesťanskou nebo specificky etnickou – ztrácíme schopnost přirozeně interpretovat vnější svět a jeho rozmanitost.

Je otázkou osobní zodpovědnosti každého jedince, jak se k vlastní nejistotě postaví. Můžeme buď podlehnout strachu a přijmout roli oběti nejistoty, která vede k odmítání a izolaci, nebo se pokusíme aktivně hledat prameny poznání. Přiznat si vlastní neznalost a následně ji odstraňovat studiem. Toto není jen intelektuální cvičení, ale především nástroj k očistění naší intuice od iracionálních obav. Vzdělání a porozumění se tak stává nejúčinnějším lékem na strach. Pokud porozumíme tomu, co nás obklopuje, přestaneme v odlišnosti vidět hrozbu a začneme v ní spatřovat přirozenou součást světa. Skutečná tolerance začíná ochotou opustit pohodlí vlastní sociální bubliny a upřímně se zajímat o to, co nám dosud bylo cizí. Jedině tak lze předejít zkratkovitým emocím a nepodléhat kolektivnímu strachu, který ve výsledku vede jen k dalšímu rozdělování společnosti.

community or a specific ethnic group – we lose the ability to naturally interpret the outside world and its diversity.

It is a matter of personal responsibility for each individual to decide how to cope with their own uncertainty. We can either succumb to fear and accept the role of a victim of uncertainty, which leads to rejection and isolation, or we can actively seek sources of knowledge, admitting our own ignorance and then eliminating it through study. This is not just an intellectual exercise, but above all a tool for cleansing our intuition of irrational fears. Education and understanding thus become the most effective remedies for fear. If we understand what surrounds us, we will cease to see difference as a threat and begin to see it as a natural part of the world. True tolerance begins with a willingness to leave the comfort of our own social bubbles and take a sincere interest in what has been foreign to us until now. Only in this way can we avoid knee-jerk emotions and not succumb to collective fear, which ultimately only leads to further division in society.



(I) Mýtus Myth

(cz)

Mýtus o labyrintu zná skoro každý. Krétský král Minos nechá postavit labyrint od stavitele Daidala, aby v něm ukryl hrůzného minotaura, muže s býčí hlavou, který je plodem touhy královy ženy, jež se zamiluje do býka (což je trest bohů královi za to, že je neuposlechl). Tuto děsivou zrudu krmí oběťmi z řad Atéňanů, až jeden z nich za pomoci královy dcery a jejího klubka Minotaura zabije a uprchne. Tento mýtus se tradoval ústním vyprávěním, až jej sepsali v různých verzích básníci antického Řecka. Stal se něčím, co má reálné základy, které z příběhu dělají součást naší historie, ač je jinak zcela očividně plný nereálných situací. Mýtická vyprávění, ač nejsou spolehlivým historickým soupisem, nám ukazují, s čím se lidé v dané době potřebovali vypořádat, a pomocí mnohdy archetypálních postav a situací se snaží vysvětlit obtížně pochopitelné situace a jevy. Právě snaha vypořádat se s nejistotou a strachem vycházejícími z neznámého dává vzniknout mýtu jako nástroji k uchopení světa. Tento příběh

(en)

Almost everyone knows the myth of the labyrinth. The Cretan king Minos had the labyrinth built by the architect Daedalus to hide the dreadful Minotaur, a man with a bull's head, born of the king's wife's desire, who fell in love with a bull (this was the gods' punishment of the king for disobeying them). This terrifying monster was fed with sacrifices from among the Athenians until one brave individual, with the help of the king's daughter and her ball of thread, killed the Minotaur and fled. This myth was passed down orally until it was written down in various versions by poets of ancient Greece. It became something grounded in reality, which makes the story part of our history, even though it is otherwise clearly full of unrealistic situations. Mythical narratives, although not reliable historical records, show us what people had to confront at the time, and often use archetypal characters and situations to explain difficult-to-understand situations and phenomena. It is precisely the effort

dává člověku jistotu, že ví, kde žije, kde se na světě vzal, co nesmí udělat, aby nerozhněval bohy, co musí udělat, aby jeho stádo neonemocnělo a aby jeho úroda vzkvétala; a tento výčet by mohl pokračovat do nekonečna. Zároveň mýtus, ať už velký a celosvětově známý, jako například ten o labyrintu, nebo malý a velmi lokální, osvětlují zdánlivě nevysvětlitelné jevy. Možná, že znáte příběhy, které se vyprávějí o skalnatém vrcholku ve vašem okolí, že na něm žili obři nebo drak, protože do něj často udeřil blesk. Když člověk nemá racionální vysvětlení, musí přijít na jiné, aby si poradil se strachem a nejistotou.

Mýtus o labyrintu je jeden z nejznámějších. Je jasně ukotven v místě a velmi přibližně v čase. Děsí posluchače minotaurem, který je produktem lidské chyby a slabosti. Záchranu nabízí ve statečném rekovi, kterému pomůže odvážná dívka. Zda labyrint opravdu existoval, nevíme, nemáme pro to důkazy. Možná šlo o stavbu, která zanikla, možná si labyrint lidé vymysleli jako obranu před strachem z velkého města, které se na Krétě v době jejího starověkého rozkvětu nacházelo. Zároveň se tato struktura stala symbolem s proměnlivým významem. V antickém Římě byl labyrint ochranným znakem, ve kterém se ztratí zlí duchové, ve středověku ho převzalo křesťanství jako symbol putování k vykoupení a hledání Boha. V renesanci se začala objevovat vícecestná bludiště, která dávala poutníkovi možnost se rozhodovat a být pánem své cesty. Později labyrinty sloužily jako zahradní kratochvíle, ve kterých se skrývala zábava a nabízelo se soukromí. Dnes najdeme labyrinty

to grapple with the uncertainty and fear arising from the unknown that gives rise to myth as a tool for understanding the world. Such stories provide people with the certainty of knowing where they live, where they come from, what they must not do in order not to anger the gods, and what they must do to ensure their herds do not fall ill and their crops flourish; this list could go on indefinitely. At the same time, myths, whether grand and globally recognised, like the one about the labyrinth, or local and more obscure, can be explained by seemingly inexplicable phenomena. Perhaps you know stories told about a rocky peak in your area where giants or a dragon were believed to dwell because it was often struck by lightning. When people lack a rational explanation, they must create alternative narratives to cope with fear and uncertainty.

The myth of the labyrinth is one of the best known. It is firmly anchored in place and very approximately in time. It frightens listeners with the Minotaur, a product of human error and weakness. Salvation is offered in the form of a brave hero, supported by a courageous girl. We do not know whether the labyrinth really existed, as we have no evidence for it. Perhaps it was a structure that has since disappeared, or perhaps people invented the labyrinth as a defence against their fear of the large city that existed on Crete during its ancient heyday. At the same time, this structure became a symbol with a context-dependent meaning. In ancient Rome, the labyrinth was regarded as a protective symbol, where evil spirits would be lost, while in

v literárních a filmových příbězích hlavně jako místa tajemna a mystična. Co ale labyrint symbolizoval vždy, je lidské myšlení, proměna, odvaha, vytrvalost a nejistota.

Vojtěch Hrubant
EvoLuce
2026
relief, umělá terakota
200×150 cm

Vojtěch Hrubant ve své tvorbě pracuje s výjevem a tvaroslovím odkazujícím k archetypálním postavám a příběhům. Někdy jde o konkrétní mýtické vyprávění, jindy o symboly lidského bytí na zemi. Pro výstavu *Labyrint:krajina vnitřního putování* vytvořil dílo s názvem *EvoLuce*, které odkazuje k lidskému loptění, existenci na světě, k putování labyrintem vlastních rozhodnutí. Můžeme se ptát, zda průvod na reliéfu jsou různí lidé, kteří jako ovce sledují proud jednoduchých rozhodnutí, nebo zda jde o symbol mnoha situací, v nichž se v různých částech života nacházíme.

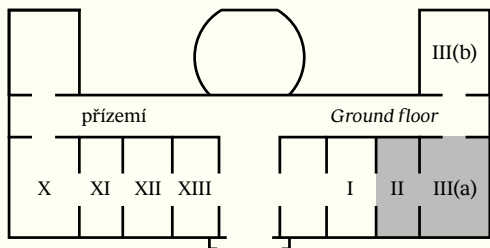


Audioprůvodce
Audio guide

the Middle Ages, Christianity adopted it as a symbol of the journey to redemption and the search for God. During the Renaissance, multi-path mazes began to appear, giving pilgrims the opportunity to make decisions and become masters of their own journey. Later, labyrinths served as garden pastimes, offering entertainment and privacy. Today, we find labyrinths in literature and film primarily as places of mystery and mysticism. Yet, what the labyrinth has always symbolised is human thought, transformation, courage, perseverance and uncertainty.

Vojtěch Hrubant
EvoLution
2026
relief, artificial terracotta
200×150 cm

In his work, Vojtěch Hrubant works with scenes and shapes that refer to archetypal characters and stories. Sometimes these are specific mythical narratives; other times, they represent symbols of human existence on earth. For the exhibition *Labyrinth: Wandering Within*, he created a work entitled *Evolution*, which refers to human toil, existence in the world, and wandering through the labyrinth of one's own decisions. We may ask whether the procession on the relief represents different people who, like sheep, follow the flow of simple decisions, or whether it serves as a symbol of the many situations we encounter at different stages of life.



(II-IIIa)

Rozhodování a strach z neznáma *Decision-Making and Fear of the Unknown*

(cz)

Zamysleli jste se někdy nad tím, jak se rozhodujete? Co řídí to, jak se zachováte v té či oné situaci?

Náš mozek je jako velký počítač. Hledá ve své databázi vzpomínek a zkušeností situaci, která je té nové co nejpodobnější, a vybírá mezi vašimi předchozími reakcemi tu, která je pro současnou situaci ta nejlepší. Pokud nemáte ve svém arzenálu zkušenost prožitou, může sáhnout do zásoby reakcí, které jste viděli ve filmu, seriálu nebo ve vašem okolí. Otázku, zda jsou zkratkovité filmové reakce dobrou předlohou pro život, necháme pro účely naší úvahy stranou.

Není tedy nic zvláštního na průpovídkách, že s věkem se lidé mění ve své rodiče, nebo že se partneři svým chováním podobají. Člověk opisuje, co viděl (někdy i to, co se mu nelíbí), protože je to ta nejjednodušší cesta k výsledku. Náš mozek, a je zvláštní o něm mluvit, jako by to byla nějaká autonomní entita žijící v nás, samozřejmě dokáže vymyslet

(en)

Have you ever thought about how you make decisions? What determines your behaviour in a given situation?

Our brains are like powerful computers. They search their database of memories and experiences for situations most similar to the new one and select from your previous reactions the one that best fits the current circumstances. If you don't have relevant experiences to draw upon, your brain may resort to reactions you've seen in movies, TV series or your surroundings. For the purposes of our discussion, we will leave aside the question of whether simplistic movie reactions are a good model for life.

It is not unusual to say that people become like their parents as they grow older or that partners resemble each other in their behaviour. People replicate what they have observed (sometimes even things they don't like) because it is the easiest way to achieve results. Our brains, strange as it is to discuss it as if it were some autonomous entity living

nové reakce, ale je to pracné, energeticky náročné a většinou to vyžaduje psychickou sílu a odhodlání. Mozek je naprogramovaný tak, aby nás ochránil a zajistil prosperující život pro organismus, kterého je součástí. To mimo jiné zahrnuje udržování emočního komfortu a vypořádávání se s nervozitou a nejistotami. Rozhodování také obnáší bolest a strach ze špatného výběru a ztráty odmítnutých možností. Co když jsme si vybrali špatně? A co se stane, když se setkáte se situací, ve které jste ještě nebyli? Když se dostanete do konfrontace s něčím neznámým? Klasická teorie rozhodování, o které se učíme v ekonomii, předpokládá, že ten, kdo se rozhoduje, je: 1. plně informován o všech alternativách a důsledcích svého rozhodnutí; 2. umí rozpoznat své možnosti; 3. uvažuje racionálně (snaží se maximalizovat užitek/hodnotu, kterou chce nasytit). Je samozřejmě jasné, že jde jen o model, málokdo z nás se dostává do situací, kde by to bylo takto jednoduché. Většina našich rozhodnutí probíhá v prostředí, kde neznáme všechny alternativy, nemáme je před sebou vyložené jako v testu se zadáním „zakroužkujte jednu ze tří možností“ a velmi často v našem rozhodování hrají velkou roli emoce a preference, které ne vždy upřednostňují racionální možnost.

Je tedy náš mozek jako počítač, který racionálně zpracovává vstupy? Ne. Náš mozek není nástrojem pro rozpoznávání pravdy, je to orgán, který se v první řadě stará o blaho svého člověka. Může nám v rámci této funkce sloužit špatně při rozpoznání pravdy z ochranných důvodů. Je proto důležité podrobovat naše rozhodnutí drobnohledu a hledat

within us, are capable of generating new reactions. However, this process is laborious and energy-intensive, usually requiring mental strength and determination. The brain is programmed to protect us and ensure the well-being of the organism of which it is a part. Among other things, this includes maintaining emotional comfort and managing feelings of anxiety and uncertainty. Decision-making also involves the pain and fear of making the wrong choice and of losing out on options that are rejected. What if we made the wrong choice? What occurs when you face a situation you've never encountered before, when confronted with something unknown? The classic theory of decision-making as taught in economics assumes that decision-makers are: 2 1. fully informed about all alternatives and consequences of their decision; 2. able to recognise their options; 3. thinking rationally (trying to maximise the benefit or value they wish to satisfy). Of course, it is clear that this is merely a model; few of us find ourselves in situations where it is that simple. Most of our decisions occur in environments where we do not know all the alternatives, and we do not have them laid out in front of us like in a test with the instruction: "Circle one of the three options". Very often, emotions and personal preferences that do not always favour rational options play a significant role in our decision-making.

So, is our brain like a computer that processes inputs rationally? No, it isn't. Our brain is not a tool for recognising the truth; it is an organ that primarily cares for the well-being of

v nich automatické reakce, které jsme například podědili, okoukali, opsali nebo jsou součástí ochranných mechanismů našeho těla. Měli bychom se ptát, zda reagujeme podle naučených vzorců, a hledat, kde jsme tyto vzorce vzali, nebo jestli za nimi stojí například strach z nejistoty.

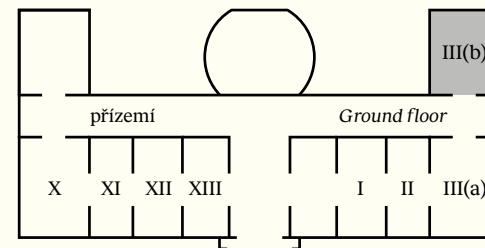
Veronika Homolová
Mapa strachu
2026
digitální tisk
250×250 cm

its owner. Within this function, it may serve us poorly in recognising the truth for protective reasons. It is therefore important to scrutinise our decisions and look for the automatic reactions that we have inherited, copied or that are part of our body's protective mechanisms. We should ask ourselves whether we are reacting according to learnt patterns and try to find out how we acquired these patterns or whether they are driven by, for example, a fear of uncertainty.

Veronika Homolová
Map of Fear
2026
digital print
250×250 cm



Audioprůvodce
Audio guide



(IIIb-IV) Nejistota *Uncertainty*

(cz)

Lidský mozek je evolučně nastaven tak, že stav nejistoty vnímá jako hrozbu. Ať už šlo o naše předky závislé na nevyzpytatelném počasí, nebo o nás v dnešní době informačního přetlaku, hluboký pocit „nevědění“ vyvolává v našem nervovém systému instinktivní úzkost. Tato reakce je logická; v kořenech strachu leží mechanismus, který nás má chránit před skutečným nebezpečím. Problém nastává, když tento iracionální zneklidňující pocit převládne v situacích, které nejsou fyzicky ohrožující, ale pouze nové - například při setkání s odlišnou kulturou, neznámými tradicemi nebo lidmi z jiného názorového spektra.

Právě zde se projevuje naše křehkost. Pokud se pohybujeme v homogenních sociálních bublinách, ztrácíme schopnost přirozeně interpretovat rozmanitost světa a jakákoliv „jinakost“ v nás spouští zkratkovité emoce. Je však pocit nejistoty vždy jen negativní? Ačkoliv nás evoluce naučila spojovat nejasnost s rizikem, jsme zároveň vybaveni pozoruhodnou schopností

(en)

The human brain is evolutionarily programmed to perceive uncertainty as a threat. Whether it was our ancestors dependent on unpredictable weather or us in today's age of information overload, a deep sense of “not knowing” triggers instinctive anxiety in our nervous system. This reaction is logical; at the root of fear lies a mechanism designed to protect us from real danger. The problem arises when this irrational feeling of unease prevails in situations that are not physically threatening, but merely new - for example, when encountering a different culture, unfamiliar traditions or people with different opinions.

This is where our fragility manifests itself. If we move in homogeneous social bubbles, we lose the ability to naturally interpret the diversity of the world, and any “otherness” triggers knee-jerk emotions in us. But is the feeling of uncertainty always negative? Although evolution has taught us to associate uncertainty with risk, we are also equipped with our brain's remarkable ability

našeho mozku měnit se, reorganizovat a vytvářet nová spojení, tedy takzvanou neuroplasticitou. Náš mozek se dokáže přetvářet v reakci na nové zkušenosti, což nám umožňuje rozvíjet odolnost a v nepředvídatelných podmínkách nejen přežít, ale i prosperovat.

Klíčem k proměně strachu v růst je zvědavost. Zatímco strach nás uzavírá do sebe a činí nás křehkými, zvědavost otevírá prostor pro nové myšlenky a kreativní řešení. Pokud jsme si svou pravdou příliš jistí, býváme slepí k alternativám. Naproti tomu ochota říct „nevím“ nebo „tady se mohu něco naučit“ buduje kognitivní flexibilitu. Je to otázka osobní zodpovědnosti každého z nás: zda podlehneme izolaci, nebo se rozhodneme aktivně hledat prameny poznání skrze vzdělávání a zájem o neznámé.

Skutečná tolerance nezačíná prázdnými hesly, ale vědomým úsilím opustit pohodlí vlastní názorové bubliny. Tím, že se učíme rozumět tomu, co nás obklopuje, očišťujeme svou intuici od iracionálních obav. Vzdělání a otevřenost se tak stávají nejúčinnějším lékem na strach. Rozšiřování tolerance vůči nejistotě nás udržuje pružnými a brání tomu, aby nás ovládl kolektivní strach, který ve výsledku vede jen k dalšímu rozdělování společnosti.

Tereza Bartůňková

Zřídlo

2024

rytina v kouřovém zrcadle,
světelná instalace
120×120 cm

Zřídlo je instalace Terezy Bartůňkové, ve které je návštěvník konfrontován

to change, reorganise and create new connections, known as neuroplasticity. Our brains can transform in response to new experiences, allowing us to develop resilience and not only survive but thrive in unpredictable conditions.

The key to turning fear into growth is curiosity. While fear closes us off and makes us fragile, curiosity opens up space for new ideas and creative solutions. If we are too sure of our own truth, we tend to be blind to alternatives. On the other hand, the willingness to say “I don’t know” or “I can learn something here” builds cognitive flexibility. It is a question of personal responsibility for each of us: whether we succumb to isolation or choose to actively seek sources of knowledge through education and interest in the unknown.

True tolerance does not begin with empty slogans, but rather with a conscious effort to step out of the comfort of our own opinion bubble. By learning to understand what surrounds us, we purify our intuition of irrational fears. Education and openness thus become the most effective antidotes to fear. Expanding our tolerance for uncertainty keeps us flexible and prevents us from being overwhelmed by collective fear, which ultimately only leads to further division in society.

Tereza Bartůňková

The Spring

2024

engraving on a smoked mirror,
light installation
120×120 cm

The Spring is an installation by Tereza Bartůňková in which visitors are

s nejistotou a možná strachem v podobě tmy a šera. Nadějí v tomto tmavém prostředí je mu zrcadlo s abstraktními tvary, které mohou připomínat tajemné jeskyně a příšery nebo přírodní zákoutí, zákuty řek. Je na každém divákovi, aby našel v abstraktních tvarech, co jej oslovuje. Uprostřed krajiny tvarů se ale objevuje tvář diváka, odraz v zrcadle, který konfrontuje každého s jím samým, s jeho rozhodnutími.

Dominik Styk (místnost IV, 1. patro)

Growth Protocol

2026

plexisklo, pvc, drenáž, voda,
cymbalaria
5×180×50×50 cm

Dominik Styk ve svém díle *Growth Protocol* vytváří umělý ekosystém,

který symbolicky odkazuje k podmínkám, v nichž se lidský život odehrává. Stejně jako lidé jsou i rostliny v instalaci uzavřeny v neviditelné, průhledné struktuře, jež jejich existenci nenápadně, ale zásadně formuje. Autor se zamýšlí nad tím, do jaké míry jsou naše životy určovány prostředím, do něhož se rodíme, a jak silně nás ovlivňují neviditelné síly společenského a rodinného zázemí i genetické předpoklady. Otevírá tak otázku, zda existuje cosi jako osud, proti němuž je obtížné se vymezit. Není snad automatické chování, převzaté z okolí a nepodrobené sebereflexi, právě tím osudem, na který svádíme tolik životních situací? V další rovině autor uvažuje, zda naše svoboda není spíše iluzí a zda labyrint lidského života nepřipomíná jednocestné bludiště s předem vyznačenou trasou. Dílo však nepůsobí rezignovaně

confronted with uncertainty and perhaps fear in the form of darkness and gloom. The hope in this dark environment is a mirror with abstract shapes that may resemble mysterious caves and monsters or natural nooks and bends in rivers. It is up to each viewer to find what appeals to them in the abstract shapes. In the midst of this landscape of shapes, however, the viewer’s face appears, a reflection in the mirror that confronts each individual with themselves and their decisions.

Dominik Styk (room IV, 1st floor)

Growth Protocol

2026

plexiglass, PVC, drainage, water,
cymbalaria
5×180×50×50 cm

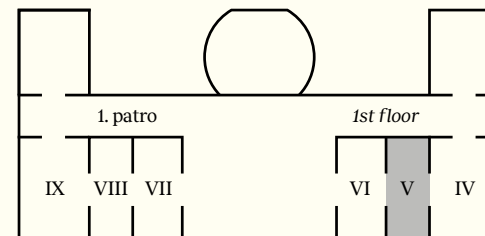
In his work *Growth Protocol*, Dominik Styk creates an artificial ecosystem that symbolically echoes the conditions in which human life takes place. Like humans, the plants in the installation are enclosed in an invisible, transparent structure that subtly but fundamentally shapes their existence. The artist reflects on the extent to which our lives are determined by the environment into which we are born, and how strongly we are influenced by the invisible forces of our social and family backgrounds and genetic predispositions. He thus raises the question of whether such a thing as fate exists, from which it is difficult to distance oneself. Isn’t automatic behaviour, adopted from our surroundings without self-reflection precisely the fate we blame for so many situations in life? On another level, the artist reflects

ani fatalisticky. Naopak, přináší nový pohled na svobodu a rozhodování a vybízí k hlubšímu zkoumání vlastních životních cest. Nutí nás přemýšlet o tom, odkud přicházíme, jakým způsobem rosteme a jaké bariéry jsme museli překonat při svém putování labyrintem.

on whether our freedom is merely an illusion and whether the labyrinth of human life resembles a one-way maze with a predetermined route. However, the work of art does not come across as resigned or fatalistic. On the contrary, it offers a new perspective on freedom and decision-making and encourages a deeper exploration of our own life paths. It compels us to think about where we come from, how we grow, and what barriers we have had to overcome on our journey through the labyrinth.



Audioprůvodce
Audio guide



(V) Dehumanizace *Dehumanisation*

(cz)

Každý člověk se někdy dopouští generalizace - tedy zobecňování. Jde o praxi, které je těžké se vyhnout, i když se o to vědomě snažíme. Generalizace je proces, při němž pod jedno jméno nebo představu zahrneme skupinu lidí, která však není homogenní, tedy jednotná. Řekneme-li například, že Američané neumějí vařit, jen stěží tím můžeme myslet všech 340 milionů obyvatel Spojených států, přesto se s podobnými ukvapenými soudy setkáváme dnes a denně.

Dehumanizace se generalizaci podobá v tom, že také označuje určitou skupinu lidí jedním pojmem, navíc k tomu však přidává negativní prvek, který z těchto lidí činí „to“. Dochází k odebrání jejich lidství - lidé se mění ve věc, problém či hrozbu. V horších případech se přidává hanlivý a urážlivý podtón a z lidí se stávají škůdci, nemoc nebo katastrofa. Takové praktiky poukazují na ztrátu schopnosti vnímat druhého jako člověka s vlastní důstojností. Podobné myšlenky umožňují zjednodušování, mytizaci a v konečném důsledku vytvářejí

(en)

Everyone generalises at some point. It is a practice that is difficult to avoid, even if we consciously try to do so. Generalisation is a process of grouping together a set of people under a single name or concept, even though this group is not homogeneous, i.e., uniform. For example, if we say that Americans can't cook, we can hardly mean all 340 million inhabitants of the United States, yet we encounter such hasty judgements every day.

Another term is dehumanisation. It is similar to generalisation in that it also labels a particular group of people with a single term, but it adds a negative connotation that reduces these individuals to mere "it". Their humanity is stripped away - people become things, problems or threats. In more severe cases, a derogatory and offensive undertone is introduced, turning people into pests, diseases or disasters. Such practices point to a loss of the ability to perceive others as human beings with their own dignity. Similar ideas allow

snadnější cestu k nenávisti a odmítání.

Velmi často můžeme pozorovat, jak snadné je pro některé politiky označit všechny přistěhovalce za příživníky, kteří občanům berou práci a vysávají stát. Autor takového výroku využívá jak generalizaci, tak dehumanizaci a z velmi různorodé skupiny vytváří hromosvod, po kterém se sveze nespokojenost voličů, která s přistěhovalcům nemusí mít nic společného. Ti si pak postupně budují nenávist vůči plošně označené skupině.

Prevenčí dehumanizace by měl být apel na důstojnost a hodnotu každého jednotlivého člověka. Tato myšlenka tvoří základ humanismu i racionálních přístupů, stejně jako křesťanské nauky. Ať už jde o zásadu, aby se člověk choval k druhým tak, jak by si přál, aby bylo zacházeno s ním, nebo o biblický výrok „miluj bližního svého jako sebe samého“.

Dominik Styk
Naked Roots
2024
textil, pvc, drát
50×50×30 cm

Dominik Styk sochou *Naked Roots* připomíná praktiku vlastní anglosaskému a německému zahradnímu stylu 18. století, která z dehumanizace udělala zaměstnání. Do zahrad byli za úplatu umisťováni poustevníci, muži, kteří měli zakázáno se mýt, holit, stříhat si vlasy a nehty, nesměli opustit prostor zahrady a jejich obydlí bylo střídme – šlo o jeskyně, dekorativní domek nebo například obydlí na stromě. Naturalisticky pojatá socha Dominika Styka hledící na svět s přísným až děsivým výrazem funguje

for simplification and mythologising, ultimately creating an easier pathway to hatred and rejection.

We can often observe how easy it is for some politicians to label all immigrants as freeloaders who take jobs away from citizens and exploit the state. The authors of such statements employ both generalisation and dehumanisation to create a lightning rod for voter frustration, which may have nothing to do with immigration. They then gradually build up hatred towards the broadly labelled group.

Preventing dehumanisation should be an appeal to the dignity and value of each individual. This idea forms the basis of humanism, rational approaches and Christian teachings. It can be seen in the principle that people should treat others as they would like to be treated themselves as well as in the biblical saying “love your neighbour as yourself”.

Dominik Styk
Naked Roots
2024
fabric, PVC, wire
50×50×30 cm

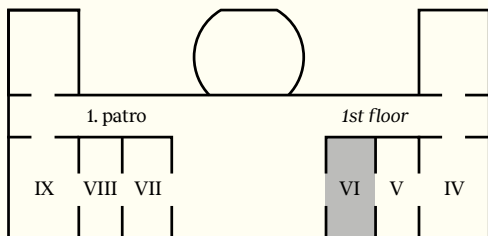
Dominik Styk's sculpture *Naked Roots* recalls a practice characteristic of Anglo-Saxon and German garden styles of the 18th century, which turned dehumanisation into a profession. Hermits, men who were forbidden to wash, shave, cut their hair and trim their nails, were placed in gardens for a fee. They were not allowed to leave the garden area and their dwellings were modest: caves, decorative houses or, for example, tree houses. Dominik Styk's naturalistic

jako varování a důrazně připomíná, že žádný člověk není věc, dekorace nebo objekt, který se dá vlastnit.

sculpture, gazing at the world with a stern, almost frightening expression, serves as a warning and a powerful reminder that no human being is a thing, a decoration or an object that can be owned.



Audioprůvodce
Audio guide



(VI) Empatie *Empathy*

(cz)

Empatie, tedy schopnost porozumět vnitřnímu prožívání druhého člověka a nahlížet situace z jeho perspektivy, je důležitým nástrojem v prevenci generalizace a dehumanizace. Nejde pouze o rozpoznání emocí, ale také o snahu pochopit jejich příčiny a význam. Empatie bývá často zaměňována se soucitem, který vyjadřuje spíše lítost a určitý odstup, nebo se sympatií, jež znamená osobní náklonnost. Empatie je však aktivním procesem porozumění, nikoli hodnocení či litování. Umožňuje nám reagovat citlivěji a přiměřeněji, zejména v náročných mezilidských situacích. Je klíčová pro kvalitní komunikaci, protože podporuje naslouchání a vzájemný respekt. Díky empatii vzniká důvěra, která je základem pevných mezilidských vztahů i efektivní spolupráce. V širším společenském kontextu přispívá empatie k toleranci a lepšímu soužití lidí s odlišnými zkušenostmi a názory.

Zároveň je důležité si uvědomit, že i když k druhému přistupujeme s empatií, nikdy nemůžeme jeho situaci vnímat

(en)

Empathy, i.e., the ability to understand another person's inner experience and see situations from their perspective, is an important tool in preventing generalisation and dehumanisation. It involves not just recognising emotions but also striving to understand their causes and meanings. Empathy is often confused with compassion, which expresses rather pity and a sense of distance, or with sympathy, which means personal affection. Empathy, however, is an active process of understanding, not evaluation or pity. It allows us to respond more sensitively and appropriately, especially in difficult interpersonal situations. It is crucial for quality communication as it encourages listening and mutual respect. Empathy creates trust, which is the basis for strong interpersonal relationships and effective cooperation. In a broader social context, empathy contributes to tolerance and better coexistence between people with different experiences and opinions.

At the same time, it is important to realise that even if we approach others

zcela totožným způsobem. Říká se „v jeho kůži bych nechtěl být“, avšak tuto zkušenost si ve skutečnosti nelze plně představit. Jeho „kůže“ je totiž neoddělitelně spojena s jeho mozkem, nervovou soustavou, životními zkušenostmi i osobními preferencemi. Můžeme si představit, jak bychom danou situaci řešili my sami, to však nemusí odpovídat tomu, jak ji prožívá druhá osoba. Tento příklad ukazuje, jak náročným úkolem je snaha porozumět jednání druhých. Prvním krokem je ochota chtít druhého pochopit, druhým pak samotná empatie.

Eva Kořátková
The Machine for Restoring Empathy
2019
kombinovaná technika
4×4×6 m

Stroj na obnovení empatie Evy Kořátkové představuje empatii jako nástroj, který nás propojuje mezi sebou i se světem kolem nás. Dílo vychází z konceptů péče a inkluze a vytváří rozsáhlý, otevřený prostor, v němž lidé, zvířata, rostliny, předměty i stroje vystupují jako rovnocenní aktéři. Umělkyně si *Stroj* představila jako místo setkání a dočasnou strukturu, která tyto různé bytosti spojuje do jednoho kolektivního a podpůrného organismu, v němž každý přispívá tím, co může nabídnout.

Instalace je tvořena kovovou kostrou a sešitými pruhy látky a funguje jako jakýsi živý organismus, který ožívá prostřednictvím performativních situací, imaginace a vyprávění. Prostor slouží jako útočiště pro ty, kteří se cítí vyloučení, a otevírá možnost příběhů založených na soucitu a vzájemné péči. Dílo tak

with empathy, we can never perceive their situation in exactly the same way. People speak about “inhabiting someone else's skin” but in reality, it's impossible to do that. Their 'skin' is inextricably linked to their brain, nervous system, life experiences and personal preferences. We can imagine how we ourselves would deal with a given situation, but that may not align with how the other person experiences it. This example illustrates how difficult it is to understand the actions of others. The first step is the willingness to understand the other person, followed by empathy itself.

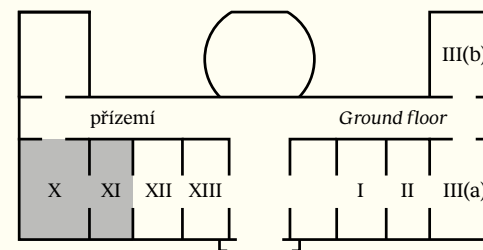
Eva Kořátková
The Machine for Restoring Empathy
2019
mixed media
4×4×6 m

Eva Kořátková's *Machine for Restoring Empathy* presents empathy as a tool that connects us to each other and to the world around us. This work of art is based on the concepts of care and inclusion, creating a large, open space in which people, animals, plants, objects and machines appear as equal participants. The artist envisioned the *Machine* as a meeting place and a temporary structure that unites these different beings into a single collective and supportive organism in which everyone contributes what they can offer.

The installation consists of a metal frame and sewn strips of fabric functioning as a kind of living organism that comes to life through performative situations, imagination and storytelling. The space serves as a refuge for

vybízí k přehodnocení společenských norem a k hledání nových způsobů, jak vnímat svět a posilovat vzájemné vztahy.

those who feel excluded and opens up the possibility of stories based on compassion and mutual care. The work thus encourages a re-evaluation of social norms and a search for new ways of perceiving the world and strengthening mutual relationships.



(X–XI) Zodpovědnost *Responsibility*

(cz)

Zatímco tradiční náboženské systémy často vymezují dobro a zlo prostřednictvím pravidel daných Bohem či vyšší autoritou, moderní filosofie klade do středu morálního uvažování samotného člověka. Dobro tak přestává být výsledkem poslušnosti vůči vnějším příkazům a stává se důsledkem vědomého a odpovědného rozhodování jednotlivce. S postupným přechodem většinové společnosti k ateismu přechází stále větší díl morální odpovědnosti přímo na člověka, který se musí čím dál více stávat vlastním morálním kompasem a aktivně nést odpovědnost za své činy i slova.

Jedno z nejvýznamnějších připomenutí lidské morální odpovědnosti formuloval filosof Immanuel Kant ve svém kategorickém imperativu. Podle něj by měl člověk jednat pouze tak, aby se jeho jednání mohlo stát obecným zákonem platným pro všechny. Jinými slovy, před každým činem bychom si měli položit otázku, zda bychom chtěli, aby se stejným způsobem chovali i ostatní.

(en)

While traditional religious systems often define good and evil through rules given by God or a higher authority, modern philosophy places the individual at the centre of moral reasoning. Goodness thus ceases to be the result of obedience to external commands and becomes the result of conscious and responsible decision-making by the individual. With the gradual transition of mainstream society to atheism, an increasing share of moral responsibility is shifting directly to individuals, who must increasingly become their own moral compass and actively take responsibility for their actions and words.

One of the most significant reminders of human moral responsibility was formulated by the philosopher Immanuel Kant in his categorical imperative. According to him, people should only act in such a way that their actions could become a universal law applicable to all. In other words, before every action, we should ask ourselves whether we would want others to behave in the same way.



Audioprůvodce
Audio guide

Být morálním člověkem dnes tedy znamená nést odpovědnost za vlastní rozhodování, jednání i způsob komunikace s druhými. Nejde pouze o dodržování stanovených pravidel, ale o vědomou volbu dobra, která vychází z rozumu, empatie a respektu k ostatním. Právě v této osobní odpovědnosti spočívá jádro moderní morálky.

Eva Palčič
Vzpomínka na procesí
2026
recyklované dřevo, lano, hliník
4×0,5×0,5 m

Eva Palčič ve svém díle *Vzpomínka na procesí* tematizuje potřebu komunikace, pocitu sounáležitosti a tradic, porozumění a různé kontexty symbolů a proměnu společenských zvyklostí. Tyto motivy zpracovává v tvarově jednoduchém objektu z recyklovaného dřeva. Ze zvonice se ozývá zvuk zvonů, které ale ve věži fyzicky chybí, a hlasy v rituálním rytmu - zvuky, které mohou lidem, podobně jako mýty, přinášet pocit klidu a bezpečí v životní nejistotě. Motiv chybějícího zvonu odkazuje na historickou schopnost zvonů svolat a sjednotit komunitu i na jejich zneužití během světových válek, kdy zvony byly odstraňovány a mnohdy roztaveny na vojenský materiál, tím se autorka vztahuje také k tématu probíhajících globálních konfliktů. Zvony nabízejí vědomí, že člověk není sám: jejich zvuk slyší i další lidé, kteří jsou tak propojeni neviditelnou vlnou šířící se vzduchem. Eva Palčič také v díle pracuje s přáním jako metodou proměny, kdy jednoduché gesto funguje jako hybná síla změny - ať už velkých nebo malých rozměrů.

Being a moral person today, therefore, means taking responsibility for one's own decisions, actions and manner of communicating with others. It is not just a matter of following established rules, but of consciously choosing good, based on reason, empathy and respect for others. It is precisely this personal responsibility that lies at the heart of modern morality.

Eva Palčič
Memory of Procession
2026
recycled wood, rope, aluminum
4×0,5×0,5 m

In her work *Memory of Procession*, Eva Palčič addresses the need for communication, a sense of belonging and traditions, understanding and different contexts of symbols and the transformation of social customs. She explores these themes in a simple-shaped object made of recycled wood. The bell tower resonates with the sound of bells, even though there are no bells physically present in the tower, along with voices in a ritual rhythm - sounds that, like myths, can bring people a sense of calm and security in the uncertainty of life. The motif of the missing bell evokes the historical role of bells to summon and unite communities, as well as their misuse during the world wars, when bells were removed and often melted down to make military equipment. In this way the artist also brings up the theme of ongoing global conflicts. Bells provide the reassurance that one is not alone: their sound is heard by others, who are thus connected by an invisible wave spreading through the air. In her work, Eva Palčič engages with desire

Otázkou zůstává, zda jsou dnes v převážně ateistické společnosti zvony stále vnímány jako nositelé útěchy a prostředek lidského propojení i bez vazby na božskou entitu. Pro většinu z nás dnes především oznamují čas - lidský konstrukt vytvořený k orientaci v plynutí dní a v abstraktním prostoru bytí. Technologický pokrok přinesl nové způsoby komunikace a posunul možnosti propojení od univerzálního jazyka rytmického úderu srdce o stěny zvonu ke slovům, telefonům a internetu - tedy k nástrojům společnosti, která se postupně vzdaluje iracionálním velkým příběhům a přibližuje se k racionální odpovědnosti každého z nás.

Matouš Lipus
Atlas
2012
kombinovaná technika
125×60×50 cm

Socha Matouše Lipuse *Atlas* se skrývá za zdí labyrintu, jen zvědavé oči ji v bludišti naleznou. Atlas je mýtickou postavou, titánem, který je odsouzen Diem k tomu, aby na západním okraji země držel na zádech nebeskou sféru. Titán Matouše Lipuse drží nad hlavou balvan, těžké břímě zodpovědnosti. V našem labyrintu může balvan symbolizovat váhu našich rozhodnutí a osobní zodpovědnost a odhodlání každého z nás.

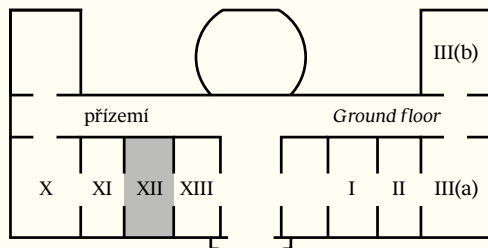


as a method of transformation, where a simple gesture acts as a driving force for change, whether large or small.

The question remains whether, in today's predominantly atheistic society, bells are still perceived as bearers of comfort and a means of human interconnection, even without a link to a divine entity. For most of us today, they primarily announce the time - a human construct created to orient ourselves in the passing of days and in the abstract space of existence. Technological progress has brought new ways of communicating, shifting the possibilities of interconnection from the universal language of the rhythmic beating of the clapper against the sides of the bell to words, telephones, and the Internet - in other words, to the tools of a society that is gradually moving away from irrational grand narratives towards the rational responsibility of each of us.

Matouš Lipus
Atlas
2012
mixed media
125×60×50 cm

Matouš Lipus's statue *Atlas* is hidden behind the wall of the labyrinth; only curious eyes will find it within the maze. Atlas is a mythical figure, a titan condemned by Zeus to hold the celestial sphere on his back on the western edge of the Earth. Matouš Lipus's titan holds a boulder above his head, symbolising the heavy burden of responsibility. In our labyrinth, the boulder can symbolise the weight of our decisions and the personal responsibility and determination of each of us.



(XII) Slova Words

(cz)

Putování labyrintem s balvanem zodpovědnosti, který si všichni neseme, je o těžší, že zodpovědní nejsme jen za své činy, ale i za slova, která činy předchází nebo doprovází. Slovo zdánlivě nemá takovou sílu jako čin, ale není to tak úplně. Vezměme si například slovo menstruace, které označuje biologický proces zhruba 2.2 miliardy žen, tedy asi 27 % světové populace. Toto slovo je velmi zvláště tabuizováno, je vnímáno jako téma, které se neřeší před muži, které i mezi dívkami a ženami je velmi často schováváno za slova s hanlivým nebo nečistým podtónem nebo za obyčejné „to“. Je téměř neuvěřitelné, že něco tak běžného je stále zahaleno mlčením či mlžením. Menstruace se týká obrovského množství lidí, pravidelně na ni narážíme v reklamách na hygienické pomůcky a může mít i výrazné fyzické dopady na každodenní fungování žen. Přesto se od žen očekává, že budou fungovat, jako by se nic nedělo, nebudou o menstruaci a potížích s ní spojených mluvit. Skoro každá dívka si vybaví chvíle, kdy si ve škole schovávala vložku do

(en)

Wandering through the labyrinth with the boulder of responsibility that we all carry becomes even more challenging by the fact that we are not only responsible for our actions, but also for the words that precede or accompany those actions. Words may not seem as powerful as actions, but this is not entirely true. Take, for example, the word menstruation, which refers to a biological process affecting approximately 2.2 billion women, or about 27 % of the world's population. This word is treated as a very special taboo; it is perceived as a topic not to be discussed in the presence of men, and even among girls and women it is frequently hidden behind words with derogatory or obscene undertones, or simply referred to as "it". It is almost unbelievable that something so common is still shrouded in silence or obscurity. Menstruation affects a huge number of people; we regularly encounter it in advertisements for sanitary products, and it can significantly impact women's daily functioning. Nevertheless, women

rukávu při cestě na toaletu, aby si jí nikdo nevšiml. Nebo když v obchodě s rozpaky přidávala balení tampónů do košíku. Proč jsou dívky tomuto pocitu studu vystavovány? Jen proto, že se menstruace týká intimních částí těla? Společnost a politici se nestydí mluvit o potratech, které se týkají intimních partií stejně jako menstruace a je s nimi spojené mnohem větší osobní trauma. Menstruace je přirozenou součástí zdravého ženského cyklu. Během ní z těla odchází nevyužitá děložní výstelka, takzvané endometrium. Tělo ji přibližně každých 28 dní připravuje pro případ, že by se do ní uhnízilo oplodněné vajíčko. Pokud k oplodnění nedojde nebo pokud se vajíčko neuchytí, výstelka spolu s krví tělo opustí. Detabuizací tohoto slova můžeme napomoci stud spojený s touto jinak přirozenou součástí životů smýt a pomoci těm, kteří o tomto tématu chtějí a potřebují mluvit. Pokud je například ženě kvůli bolestivé menstruaci špatně a bude jí umožněno to okolí bez pocitu nevhodnosti říct, může jí tato již tak dost složitá situace být usnadněna.

Klára Samcová
Třetí směna
2024–2025
ručně tkané tapiserie
různé rozměry

Klára Samcová
Je možné se vzepřít normativním rolím?
2025
kombinovaná technika
12 objektů různých velikostí

Klára Samcová
Modrá není barva pro holky
2026
ručně tkaná tapiserie
60×280 cm

are expected to function as if nothing is happening and not to talk about menstruation and the problems associated with it. Almost every girl can recall moments when she hid a sanitary pad in her sleeve on the way to the bathroom at school to make sure no one noticed. Or when she felt embarrassed adding a pack of tampons to her shopping cart in a supermarket. Why are girls exposed to this feeling of shame? Just because menstruation involves intimate parts of the body? Society and politicians are not ashamed to talk about abortions, which involve intimate parts of the body just as much as menstruation and are associated with much greater personal trauma. Menstruation is a natural part of a healthy female cycle. During menstruation, the unused lining of the uterus, known as the endometrium, is shed from the body. The body prepares it approximately every 28 days in case a fertilised egg implants itself in it. If fertilisation does not occur, or if the egg does not implant, the lining leaves the body along with blood. By removing the taboo surrounding this word, we can help wash away the shame associated with this otherwise natural part of life and help those who want and need to talk about this topic. For example, if a woman feels unwell due to painful menstruation and it is made possible for her to tell those around her without feeling inappropriate, this already difficult situation can be made easier for her.

Klára Samcová
Third Shift
2024–2025
hand-woven tapestries
various dimensions

Vystavená díla Kláry Samcové zvou diváka do labyrintu, který společnost často označuje jako výsostně ženský. Sama autorka se s tímto vymezením neztotožňuje. Témata, jimiž se ve své tvorbě zabývá, chápe jako obecně lidská a celospolečenská. Zdůrazňuje, že menstruace není jen součástí tabuizovaného cyklu ženského těla, ale také klíčovým předpokladem schopnosti vytvářet nový život. Ve svých tapisériích Samcová pracuje s krvavými skvrnami, které nemusí každému na první pohled připomenout totéž. Takové stopy jsou totiž mnohem bližší zkušenosti dívek a žen. O to paradoxnější je, že tapisérie s modrými fleky - odkazující k nerealistickému zobrazování menstruace v reklamách - budou srozumitelnější širšímu publiku bez ohledu na pohlaví. S textilem v kontextu menstruace pracuje Klára Samcová záměrně. Není to jen proto, že kvality látky jsou svými vlastnostmi - měkkostí, vlídností, poddajností - přisuzovány také ženám, pracuje zde s historií vývoje ženské práce a emancipace. První školy, které mohly ženy na území dnešních Čech studovat, byly textilní. Umělecký jazyk a budoucí zaměstnání žen tedy byly spjaté s textilem, který se stal možností k určité samostatnosti, ale zároveň měkkým vězením.

Vedle textilních prací autorka představuje také dílo *Je možné se vzepřít normativním rolím?*. Prázdné vaječné skořápky jsou zde zatíženy slovy vyjadřujícími společenská očekávání spojená s ženskou rolí. Tato sdělení mohou být zraňující, někdy dokonce ponižující. Není výjimkou, že dívky slýchají, že by se měly především dobře vdát, nebo že jejich

Klára Samcová
Is It Possible to Resist Normative Roles?
2025
mixed media
12 objects of various dimensions

Klára Samcová
Blue Isn't a Colour for Girls
2026
hand-woven tapestry
60×280 cm

Klára Samcová's exhibited works of art invite the viewer into a labyrinth that society often labels as exclusively feminine. The artist herself does not identify with this definition. She understands the themes she explores in her work as universally human and societal. She emphasises that menstruation is not only part of the taboo surrounding the cycle of the female body, but also a key prerequisite for the ability to create new life. In her tapestries, Samcová works with bloodstains, which may not initially evoke the same associations for everyone. Such traces are much closer to the experience of girls and women. It is all the more paradoxical that tapestries with blue stains - referring to the unrealistic depiction of menstruation in advertisements - are more easily understood by a wider audience, regardless of gender. Klára Samcová deliberately works with textiles in the context of menstruation. This is not only because the qualities of fabric - its softness, warmth, and pliability - are often attributed to women but also because she draws on the history of women's work and emancipation. The first schools that women could attend in what is now

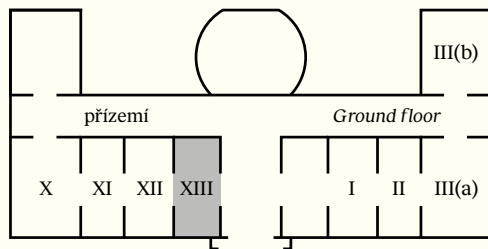
kariéra není tak důležitá, protože „stejně budou chtít děti“. Jako by už tak složitý labyrint nebyl dost zamotaný i bez podobných zjednodušujících představ.

the Czech Republic were textile schools. As a result, women's artistic language and future employment became linked to textiles, which provided a certain level of independence while simultaneously building a soft prison.

In addition to textile works, the artist also presents the work *Is It Possible to Resist Normative Roles?*. Empty eggshells in this work of art are loaded with words that express social expectations associated with the female role. These messages can be hurtful and sometimes even humiliating. It is not uncommon for girls to hear that they should first and foremost marry well, or that their careers are unimportant because “they will want children anyway”, as if the already complex labyrinth were not confusing enough without such simplistic ideas.



Audioprůvodce
Audio guide



(XIII) Příběhy Stories

(cz)

Nacházíte se na konci putování naším labyrintem. Průvodce výstavou vraťte, nebo si jej nechejte na domácí čtení, dál musíte přemýšlet sami. Myšlení není přímočarý proces, ale systém složený z mnoha automatických mechanismů a naučených schémat, která ovlivňují naše vnímání, aniž bychom si to uvědomovali. Mimo jiné i z tohoto důvodu je proces rozhodování přirozeně obtížný a provázený pochybnostmi. Svoboda volby sice patří k nejvyšším hodnotám, v praxi však představuje značnou zátěž, neboť s sebou nese neoddiskutovatelnou odpovědnost za následky našich činů.

Svět kolem sebe interpretujeme skrze subjektivní filtr vlastních zkušeností a očekávání, což nutně vede k tomu, že druzí lidé mohou tutéž realitu vnímat zcela odlišně. Náš mozek není nástroj k vidění objektivní pravdy. Přirozená lidská tendence k udržování jistoty a emočního komfortu nás často uzavírá do vlastních bublin, ať již

(en)

You have reached the end of your journey through our labyrinth. Please return the exhibition guide or keep it for reading at home; from here on, you must think for yourselves. Thinking is not a straightforward process, but a system composed of many automatic mechanisms and learned patterns that influence our perception without us realising it. This is one of the reasons why the decision-making process is naturally difficult and accompanied by doubts. Freedom of choice is one of the highest values, but in practice, it represents a considerable burden, as it carries with it the undeniable responsibility for the consequences of our actions.

We interpret the world around us through the subjective filter of our own experiences and expectations, which inevitably leads to other people perceiving the same reality in a completely different way. Our brains are not tools for discerning objective

osobních, nebo společenských. Proto je nezbytné tyto komfortní zóny vědomě zpochybňovat a analyzovat původ našich automatických reakcí. Porozumění sobě samému je však pouze první částí úkolu; stejně důležité je porozumět ostatním, což vyžaduje aktivní ochotu vyslechnout si příběhy druhých lidí s hlubokou empatií.

Empatické naslouchání neslouží pouze ke sběru informací, ale je základním nástrojem k tomu, abychom druhým lidem neupírali jejich právo na svébytné rozhodování. Bez schopnosti vnímat životní zkušenost druhého z jeho vlastní perspektivy hrozí, že lidi kolem sebe začneme vnímat jen jako objekty nebo nástroje pro své záměry. Tím bychom však rezignovali na princip lidské důstojnosti. Právě skrze trpělivé naslouchání konkrétním osudům můžeme pochopit motivace, které nám byly dosud skryté, a předejít tak povrchním soudům.

Cesta z labyrintu společenského i osobního nepochopení vede skrze dialog a hledání společného základu. Pokud odmítáme to, čemu nerozumíme, aniž bychom se pokusili o vhléd do situace druhého, selháváme ve své lidské odpovědnosti. Neznalost v tomto kontextu není omluvou, protože naše lhostejnost nebo nepochopení mohou mít na životy ostatních reálný a bolestivý dopad. Je proto nutné překonat bariéru strachu z neznámého, neustále se ptát a přijmout, že porozumění není jednorázový akt, ale náročný proces vyžadující intelektuální poctivost a otevřenost vůči odlišným životním zkušenostem.

truth. The natural human tendency to maintain certainty and emotional comfort often traps us in our own bubbles, whether personal or social. It is therefore necessary to consciously question these comfort zones and analyse the origins of our automatic reactions. However, understanding ourselves is only the first part of the task; it is equally important to understand others, which requires an active willingness to listen to other people's stories with deep empathy.

Empathetic listening is not only a means of gathering information, but also an essential tool for ensuring that we do not deny other people their right to make their own decisions. Without the ability to perceive another person's life experience from their perspective, we risk perceiving the people around us only as objects or tools for our own purposes. In doing so, however, we would abandon the principle of human dignity. It is through patient listening to specific stories that we can understand motivations that were previously hidden from us and thus avoid superficial judgements.

The way out of the labyrinth of social and personal misunderstanding lies in dialogue and the search for common ground. If we reject what we do not understand without attempting to gain insight into the other person's situation, we fail in our human responsibility. Ignorance in this context is no excuse, for our indifference or misunderstanding can have a real and painful impact on the lives of others. It is therefore essential to overcome

Hedvika Hlaváčková
*Je těžké předstírat, že mám
jen jedno já*
2026
video
4:25 min

the barrier of fear of the unknown, to
constantly ask questions, and to accept
that understanding is not a one-time
act, but a demanding process requiring
intellectual honesty and openness to
different life experiences.

Hedvika Hlaváčková
*It's Hard to Pretend That
I Have Only One Self*
2026
video
4:25 min



Audioprůvodce
Audio guide

Pro aktuální informace k doprovodným
programům, komentovaným prohlídkám
a edukačním aktivitám prosím navštivte:
*For current information about the
accompanying events, guided tours and
educational activities please visit:*



Brožuru k výstavě naleznete zde:
The exhibition brochure can be found here:



Audioprůvodce výstavou si zdarma
stáhněte v 10 světových jazycích zde:
*Free audio guide in 10 languages
available for download here:*



G HMP ZÁMEK TROJA

1. 4. – 29. 10. 2026

Labyrint: Krajina vnitřního bloudivění

Labyrinth: Wandering Within

Vystavující *Exhibiting Artists*

Tereza Bartůňková, Veronika Homolová,
Hedvika Hlaváčková, Vojtěch Hrubant,
Eva Kofátková, Matouš Lipus, Eva Palčíč,
Klára Samcová, Dominik Styk

Kurátorka *Exhibition Curator*

Karla Dvořák Hlaváčková

Grafické řešení *Graphic Design*

St. Anymade

(Petr Cabalka, Filip Nerad)

Architektonické řešení

Architectural Design

Tereza Melková

Překlad *Translation*

Tomáš Míka

Redakce textů *Copy Editing*

Ondřej Krochmalný

Instalace a produkce, vedoucí

Head of Installation and Production

Diana Brabcová

Oddělení komunikace, programů

a ediční činnosti, vedoucí

Head of Department of Communication,

Events and Publishing

Jana Smrčková

Edukační programy, vedoucí

Head of Educational Programs

Lucie Haškovcová

Tisk *Print*

Helbich a.s.

Náklad *Print run*

3000

Vydala Galerie hlavního města Prahy

Published by Prague City Gallery

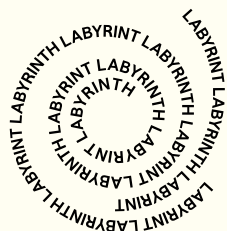
Výstavní program Galerie hlavního
města Prahy je podporován Ministerstvem
kultury České republiky.

*The exhibition programme of the Prague
City Gallery is supported by the Ministry
of Culture of the Czech Republic.*

Držitelé karet GHMP Member / Member Plus
mají na výstavě a vybrané akce volný vstup.
*GHMP Member / Member Plus card
holders are entitled to free admission to
exhibitions and selected events.*

Fb & Ig: @ghmp.cz #ghmp

www.ghmp.cz



G HMP